

Sygn. akt IV U 899/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalański
Protokolant	sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 stycznia 2016r. w S.

odwołania E. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

z dnia 12 czerwca 2014 r. Nr (...)

w sprawie E. D.

z udziałem zainteresowanego (...) COMPANY Sp. z o.o.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne E. D. zatrudnionej u płatnika składek (...) COMPANY Sp. z o.o. na kwotę 4500 (cztery tysiące pięćset) złotych miesięcznie od dnia 12 listopada 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku.

Sygn. akt IV U 899/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 czerwca 2014 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, 68 ust. 1 lit. c, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 13 pkt 1, art. 41 ust. 12 i 13 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205 poz. 1585 z późn. zm.), stwierdził, że E. D. od dnia 12 listopada 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Company sp. z o. o. z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 1600 zł równiej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę w 2013 r., a od 1 stycznia 2014 r. z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 1680 zł równiej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę w 2014 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał m. in., iż E. D. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu umowy o pracę od 12 listopada 2013 r. Od 7 marca 2014 r. ubezpieczona była niezdolna do pracy. W ocenie ZUS, podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne została

ustalona w celu umożliwienia uzyskania wyższych świadczeń przysługujących z tytułu zasiłku chorobowego i w związku z tym jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego i w tej części nieważna, stosownie do art. 58 § 2 kc. Na powyższe wskazuje brak doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku pracy, ukształtowanie wynagrodzenia na poziomie nieadekwatnym do realiów rynkowych oraz to, iż powyższy płatnik składek nigdy wcześniej nie zgłaszał pracowników do ubezpieczeń społecznych.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła E. D., która wniosła o jej zmianę i ustalenie, iż podległa ubezpieczeniu społecznemu w wysokości zadeklarowanej i opłacanej przez pracodawcę. Wskazała, iż zawarta przez nią i płatnikiem składek umowa o pracę była realizowana, a zatem strony łączył stosunek pracy. Codziennie, w ściśle określonych godzinach i miejscu, w pełnym wymiarze świadczyła pracę na stanowisku referenta ds. księgowych oraz obsługi sekretariatu na rzecz (...) Company sp. z o. o. Ubezpieczona podniosła, iż przyznane jest wynagrodzenie w kwocie 4500 zł brutto, tylko nieznacznie od średniej płacy brutto, która w marcu 2014 r. wg GUS wyniosła 4017,75 zł (odwołanie k. 5-7).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu organ rentowy powtórzył argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 1-3).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

E. D. (z domu A.) posiada wykształcenie wyższe z zakresu zarządzania zdobyte w Wyższej Szkole Finansów i (...) w B.. W okresie od 1 października 2008 r. do 31 marca 2009 r. ubezpieczona odbyła staż w Powiatowym Banku Spółdzielczym w S. na stanowisku referenta/ pracownika biurowego.

W dniu 12 listopada 2013 r. E. D. zawarła z (...) Company sp. z o. o. w W. umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku referenta ds. księgowych z miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 4500 zł brutto. Ubezpieczona nie miała przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na wyżej wymienionym stanowisku.

Do obowiązków E. D. należała obsługa sekretariatu oraz kompletowanie i dostarczanie dokumentów do biura rachunkowego.

Od 12 listopada 2013 r. ubezpieczona przebywała i świadczyła pracę w godzinach od 8 do 16 w siedzibie pracodawcy. Ubezpieczona otrzymywała umówione wynagrodzenie, co potwierdzała podpisując się na listach płac.

Od 7 marca 2014 r. do 18 czerwca 2014 r. ubezpieczona stała się niezdolna do pracy z związku z ciążą.

Od 1 lipca 2015 r. do 31 maja 2018 r. ubezpieczona przebywa na urlopie rodzicielskim. Aktualnie znajduje się na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

W roku 2013 płatnik składek zanotował przychody w kwocie 1645370,29 zł zaś koszty uzyskania przychodów wyniosły 1631154,13 zł. W następnym roku kwoty te wyniosły odpowiednio 1287481,72 zł oraz 1197478,67 zł.

(kserokopie: umowy o pracę k. 16 a. r., zaświadczenia lekarskiego k. 21 a. r., dyplomu ukończenia studiów k. 19 a. r., dowodu osobistego k. 27 a. r., listy płac za okres od listopada 2013 r. do maja 2014 r. k. 28-34, zaświadczeń lekarskich k. 35-39 a. r., opinia oraz zaświadczenie o odbywaniu stażu k. 17-18 a. r., list obecności za okres od listopada 2013 r. do marca 2014 r. k. 10-11 a. r., informacji o systemie i rozkładzie czasu pracy k. 13 a. r., zakresu czynności pracownika k. 14 a. r., informacji dotyczącej ubezpieczonej o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za rok 2013 oraz 2014 k. 56-57, informacji roczne dla osoby ubezpieczonej (...) k. 58, zeznań dotyczących płatnika składek o wysokości osiągniętego dochodu przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2013 oraz 2014 k. 59-66, zaświadczenia o udzieleniu urlopu wychowawczego k. 47, karty stałego rezydenta Stanów Zjednoczonych k. 34).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie E. D. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniu ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Artykuł 8 ust. 1 przywołanej ustawy stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Z kolei art. 12 ust. 1 wymienionej wyżej ustawy wskazuje, iż obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Zgodnie zaś z treścią art. 11 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1 cytowanego aktu prawnego. Na podstawie art. 13 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - ubezpieczenie trwa od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Na podstawie art. 36 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1 należy do płatnika składek. Płatnikiem zaś składek, stosownie do treści art. 4 pkt 2 lit. a tej ustawy jest pracodawca, w stosunku do pracowników.

Kodeks cywilny w art. 58 § 2 stanowi, iż nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

W ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa. Na kanwie tych przepisów ugruntowało się orzecznictwo potwierdzające wyżej wymienione prawo ZUS-u.

Kluczowym dla rozstrzygnięcia sporu występującego w niniejszej sprawie było ustalenie, czy ukształtowanie w treści czynności prawnej- umowy o pracę z dnia 12 listopada 2013 r. zawartej pomiędzy E. D. a (...) Company sp. z o. o. w W., a precyzyjniej wynagrodzenia za pracę w kwocie w kwocie 4500 zł brutto miesięcznie, miało na celu uzyskanie przez wymienioną wyższych świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Nadmierne podwyższenie wynagrodzenia pracownika w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych może być ocenione jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/05, opubl. OSNP 2005/21/338, LEX nr 148238; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r., II UK 16/05, opubl. OSNP 2006/11-12/191, LEX nr 182776; oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., III UK 7/09, LEX nr 509047). Wskazać w tym miejscu należy na stanowisko wyrażone w wyroku z dnia 9 sierpnia 2005 r. sygn. akt III UK 89/05, w którym Sąd Najwyższy wskazał, że ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być, w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu - art. 58 § 3 kc w związku z art. 300 kp (opubl. OSNP 2006/11-12/192, LEX nr 182780). Należy jednak mieć na uwadze, że strony stosunku pracy mają swobodę w kształtowaniu jego treści, w tym w kształtowaniu wysokości wynagrodzenia za pracę.

Wynik przeprowadzonego postępowania dowodowego dał podstawy do ustalenia, iż w stanie faktycznym niniejszej sprawy Sąd nie znalazł uzasadnionych przyczyn, które przemawiałyby za uznaniem, iż treść umowy o pracę z 12 listopada 2013 r. jest sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Analizując wysokość wynagrodzenia za pracę E. D., Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że nie było ono rażąco wysokie. Podkreślenia wymaga, iż trudno przyjąć, by wynagrodzenie otrzymywane przez ubezpieczoną w wysokości 4500 zł brutto odbiegało od wynagrodzenia określonego w art. 13 kp jako godziwe. Na aprobatę zasługuje stanowisko ubezpieczonej, która wskazała, iż przyznane jest wynagrodzenie w kwocie 4500 zł brutto, tylko nieznacznie od średniej płacy brutto, która w marcu 2014 r. wg GUS wyniosła 4017,75 zł.

W ocenie Sądu, ustalone wynagrodzenie w kwocie 4.500 zł brutto nie jest sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego, ani nie zmierza do obejścia przepisów prawa. ZUS nie udowodnił, by nie było ono adekwatne do zakresu powierzonych i wykonywanych przez ubezpieczoną obowiązków. Z dokumentacji zebranej w sprawie wynika, iż E. D. rzeczywiście była obecna w siedzibę pracodawcy w wyznaczonych godzinach i wykonywała czynności pracownicze na stanowisku referenta ds. księgowych. Miała przy tym odpowiednie kwalifikację do pracy na wymienionym stanowisku. Posiada bowiem wykształcenie wyższe na kierunku zarządzanie oraz odbywała uprzednio staż na podobnym stanowisku. Z przedstawionych list płac oraz informacji dotyczącej ubezpieczonej o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za rok 2013 oraz 2014 wynika, iż E. D. otrzymywała wynagrodzenie określone w angażu z dnia 12 listopada 2013 r. Mając powyższe na uwadze nie można uznać, by ubezpieczona osiągała nieuzasadnioną korzyść z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu. Należy również dodać, iż jak wynika z przedstawionych przez płatnika składek zeznań o wysokości osiągniętego dochodu przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2013 oraz 2014, kwoty przychodów oraz kosztów ich uzyskania przekraczają milion złotych. Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż przy wskazanych kwotach ukształtowanych na takim poziomie, koszty ponoszone przez pracodawcę w związku z przyznaniem E. D. w kwocie 4500 zł brutto miesięcznie nie stanowią istotnego obciążenia jego budżetu.

Na marginesie należy wskazać, że zawierając umowy o pracę strony kierują się różnymi motywami indywidualnymi, które należy odróżnić od *causae* czynności prawnej (typowego celu czynności prawnej). Między innymi, jak wskazał Sąd Najwyższy, zawarcie umowy o pracę, choćby zmierzało do uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych, czy uzyskania kredytu bankowego, nie jest obejściem ustawy (por. wyrok SN z dnia 25 listopada 2004r., I PK 42/04, OSNP 2005/14/209; powołany wyżej wyrok SN z 9 sierpnia 2005r. III UK 89/05). Podobnie takiego zarzutu nie można postawić umowie o pracę nienaruszającej art. 22 kp, nawet gdy jej cel dyktowany był wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego (por. wyrok SN z 25 stycznia 2005r., II UK 141/04; wyrok SN z 9 sierpnia 2005r., III UK 89/05; wyrok SN z dnia 4 sierpnia 2005 r., II UK 320/04, OSNP 2006/7-8/122; wyrok SN z dnia 2 lipca 2008 r., II UK 334/07, LEX nr 497717; wyrok SN z dnia 14 lutego 2006 r., III UK 150/05, LEX nr 272551; wyrok SN z dnia 2 czerwca 2006 r., I UK 337/05, LEX nr 203581). W szczególności trudno uznać, że dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania takiej ochrony jest sprzeczne z prawem. Przeciwnie jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia (por. powołany wyżej wyrok SN z 9 sierpnia 2005r., III UK 89/05). Tym samym motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy założeniu rzeczywistego jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 kp.

Podsumowując, w ocenie Sądu, organ rentowy niezasadnie uznał za nieważne postanowienie umowy o pracę z dnia 12 listopada 2013 r. dotyczące ustalonej wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez E. D..

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.